

Indhold

Side 1

Sprogcentret godt i gang i Fredericia

Side 3

Sprogpraktik trin for trin på Danskuddannelse 2

Side 4

At lære dansk, når man taler tyrkisk

Side 6

Grundtvig Learning Partnership Projekt møde i Riga

Side 7

Sprogcenter Vejle til Partnerskabsmøde i Finland

Side 8

Sprogpraktik i foreninger

Så kunne døren åbnes for den nye sprogskole.

Sprogcentret godt i gang i Fredericia

Af Inger Nørregaard Andersen, afdelingsleder

En dag i november – en næsten helt almindelig arbejdsdag i november på Sprogcenter Vejle, begynder noget at summe rundt i krogene. Der ringes lykønskninger ind, og de færreste ved, hvad der egentlig foregår, men medarbejderne kaldes til møde med en ukendt dagsorden. Mødet må dog have karakter af noget positivt, da der indkøbes champagne og chokolade. Så offentliggøres meddelelsen: Vi har vundet retten til at undervise i Fredericia i 5 år – eller man skulle måske sige genvundet tabt terræn, som vi afgav 3 år tidligere.

Nyheden blev modtaget med begejstring og klapsalver, men gammel blev den ikke, inden praktiske spørgsmål dukkede op, så som "Hvilke opgaver skal vi så i gang med?" og "Hvem i personalegruppen skal flyttes til Fredericia"? Glæde blev afløst af travlhed og usikkerhed. Det er jo lige om lidt – lige efter jul!

Personalet i Sprogcentrets administration var sammen med ledelsen de første til at mærke konsekvensen af den nye, store opgave. Ledelsen skulle holde møder med diverse involverede parter, rammerne skulle aftales med Fredericia kommune, der skulle aftales overdragelse med den hidtidige udbyder, og der skulle holdes ansættelsessamtaler med personalet fra Fredericia.. Kontorpersonalet gik straks og med stor ildhu i gang med at skaffe kursistinformationer, lægge dem ind i vores kursistregistreringssystem, oprette holdlister, bestille computere, kopieringsmaskine og diverse kontorartikler – kort sagt ekstra arbejde, der kræver, at aftnerne tages i brug. En stor velvilje til at løfte opgaven præger Sprogcentret hele december måned. Oven i alle de praktiske ting står det allerede klart, at de nuværende lokaler på Depotgården i Fredericia er for trange, og at der fra start skal arbejdes på at finde nye, tidssvarende lokaler.

Lærerne blev næste personalegruppe, der mærkede udvidelsen, idet der skulle udvælges en håndfuld dygtige og engagerede undervisere, der kunne bære teamkulturen til Fredericia.

Ind i elevatoren og op til undervisning.

Samtidig blev så godt som alle lærere i den nye afdeling genansat ved Sprogcenter Vejle. En del af dem kunne fortsætte med at undervise i Fredericia, mens andre blev flyttet til Vejle-afdelingen med det formål at mixe personalet fra de to afdelinger, altså skabe én skole og indføre organisationen i selvstyrende team i Fredericia.

Efter at de første reaktioner på at have fået et geografisk nyt arbejdssted havde lagt sig, kunne alle holde en nogenlunde rolig juleferie, om end alle, "nye" som "gamle", mærkede usikkerheden i sig om, hvad forandringerne ville bære med sig. Så oprandt dagen, alle havde ventet på med spænding.

Mandag den 4. januar 2010 var der arrangeret fælles personale dag for ansatte i Fredericiaafdelingen. Der blev "checket ind" af 13 positive medarbejdere. Dagen blev brugt til at se hinanden an, afstemme forventninger og diskutere teamkultur. Da dagen var omme, og alle "checkede ud", var det med lidt mindre usikkerhed og meget mere optimisme. Tirsdag d. 5. januar var ligeledes afsat til opstart. Det selvstyrende lærer-team havde deres første udvidede teammøde om formiddagen, mens eftermiddagen gik med et fælles informationsmøde for alle nyansatte, hvor bl.a. administrative procedurer blev præsenteret.

Herefter gik det løs med det, det egentlig drejer sig om – nemlig undervisning. De første dage bød på lidt forvirring bl.a. pga. svingende kursistfremmøde, mangel på stort set alt i materialer samt problemer med opkoblingen til internettet. Men stille og roligt ordner tingene sig. Kursisterne dukker op, der

kommer bøger på hylderne, der anskaffes dvd- og cd-afspillere, kuverter og brevpapir med logo samt diverse kontorartikler leveres ... og ja, i skrivende stund er internettet endda en realitet. Kort sagt: Skolen fungerer!

Vi skaber forbindelser til vore samarbejdspartnere, og aftaler rammer og procedurer for samarbejdet.

Der er fundet nye, indbydende lokaler på Prangervej, hvor vi håber på at flytte ind i begyndelsen af marts, så alt tegner lyst. Jeg mangler blot at nævne den lille detalje, at jeg er så heldig at have fået stillingen som afdelingsleder på Sprogcenter Fredericia, som er det nye navn.

Fortsættelse følger fra Prangervej i næste nummer!

Inger Nørregaard Andersen, afdelingsleder Sprogcenter Fredericia.

SPROGCENTERVEJLE ...i dialog

Kolofon

Redaktion: Anne-Marie Hatami-Rezania, Anne Vind Andersen, Birger Sørensen og Dorthe Nielsen (ansvarshavende).

Layout: Niels Dalager

Tryk: JTO-ELBO Grafisk

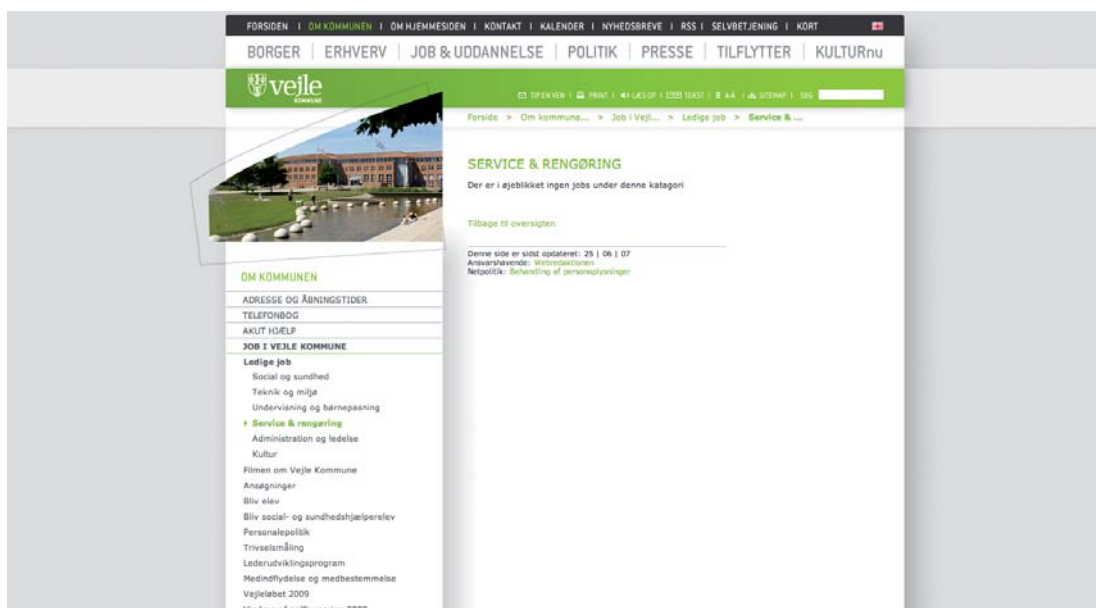
Oplag: 500

Abonnement:

... i dialog er et nyhedsbrev fra Sprogcenter Vejle og Fredericia, der informerer om sprogcentrets aktiviteter.

... i dialog udkommer fire gange om året. Du kan abonnere på en elektronisk udgave af nyhedsbrevet ved at maile til sprogcentret@vejle.dk og komme på maillisten.

Sprogpraktik trin for trin på Danskuddannelse 2

Af Anne Vind Andersen, jobguide

I gennem de sidste 3 år har vi på Sprogcenter Vejle arrangeret sprogpraktikker for kursisterne. Bortset fra et par enkelte undtagelser, har det generelt været en stor succes, og vi har fået mange positive tilbagemeldinger fra både kursister og sprogpraktiksteder. Det har imidlertid primært været kursisterne på Danskuddannelse 3 (dvs. kursister med minimum en gymnasial uddannelsesbaggrund), der har taget imod tilbuddet om sprogpraktik, og derfor valgte vi som et forsøg – med støtte fra Integrationsministeriet – at sætte fokus på kursister på DU2 – og med øgede ressourcer støtte disse kursister her til også at benytte tilbuddet om sprogpraktik som et skridt på vejen til personlig afklaring og jobsøgning.

Sprogpraktikken skulle indgå som et element i et længere arbejdsmarkedsrettet forløb, hvor også jobsøgning, udarbejdelse af ansøgninger og CV samt træning i jobsamtalen indgik. I praksis var en dag om ugen afsat til den arbejdsmarkedsrettede undervisning, hvor Sprogcentrets jobguide indgik som fast støtteperson i undervisningen. Desuden var det jobguidens opgave at finde og arrangere sprogpraktikkerne. Generelt var der et meget stort behov for hjælp til at læse og forstå en jobannonce og til at kunne skrive en ansøgning og lave et CV. Her faldt de ekstra ressourcer på et meget tørt sted. Med hensyn til sprogpraktikken, så mødte vi den store udfordring, at finanskrisen havde sat sit aftryk på virksomheder og institutioner, hvilket betød en langt mindre interesse for og vilighed til at bruge tid og ressourcer på en person, som der

højst sandsynligt ikke var brug for alligevel. Det betød også, at kravet om et realistisk jobperspektiv blev større. Man vil ikke i for eksempel børnehaver og på plejehjem tage kursister i praktik "for sjov" så at sige. Der skal være et realistisk jobmæssigt mål med det også. Og dette krav er det svært at leve op til for de fleste kursister på DU2, som ikke har nogen lang skolebaggrund bag sig. De fleste kursister i projektet ville helst "bare" have et arbejde, og var klar til at tage hvad som helst. Og de ville gerne i sprogpraktik først, hvis det gav dem større mulighed for at få et arbejde. Problemet her var, at man inden for de områder, som det er realistisk for vores kursister at søge job indenfor (for eksempel rengørings- eller produktionsområdet), ikke længere havde behov for arbejdskraft og dermed heller ikke så stor interesse i at bruge tid på en kursist i sprogpraktik.

Men det lykkedes alligevel at få flere kursister i sprogpraktik inden for hhv. frisør-, pædagog- og plejehjemsområdet, hvilket gav den enkelte et sprogligt løft samt indblik i et arbejdsområde og en arbejdspladskultur. Og disse erfaringer blev stolt givet videre til de andre kursister i gruppen til stor inspiration. Ud over sprogpraktikkerne var der i forløbet også indlagt virksomhedsbesøg og besøg udefra af gæsteoplægsholdere, som bidrog til den enkeltes personlige afklaring og viden om, hvad der kræves inden for forskellige fag og brancher.

I evalueringen af projektet vurderer både kursister og undervisere, at de har fået et større indblik i forskellige fagområder og kursisterne er blevet klædt langt bedre på til at formulere sig omkring egne kompetencer og til at søge job.

At lære dansk når man taler tyrkisk

Af Cengiz Edeer, lærer i dansk som andetsprog

I foregående numre af ... i dialog har vi hørt om det, der gør dansk til et svært sprog at lære: de mange vokallyde, de stumme bogstaver og uoverensstemmelsen mellem skrift og tale i øvrigt, samt den særlige trykrytmiske udtale, der bevirker, at ord og endelser "spises".

I de seneste numre af nyhedsbrevet er andre sprog blevet præsenteret, med det formål at vise vanskelighederne ved at have dem som udgangspunkt for at lære dansk.

Vi vil nu kaste et blik på det tyrkiske sprog med fokus på sprogets særegne elementer, der kan være med til at oplyse, hvorfor dansk er svært for en tyrker.

Altaisk sproggruppe

Tyrkisk tilhører den tyrkiske, også kaldet tyrko-tatariske, sprogfamilie, der af mange lingvister regnes for en del af en overordnet altaisk sproggruppe. Tyrkisk, eller *tyrki-tyrkisk*, som er det officielle sprog i Tyrkiet, tales af over 70 millioner mennesker. Dette er dog blot ét ud af mange tyrkiske sprog, som næsten alle er indbyrdes beslægtet. Lige fra Balkan i vest gennem Centralasien, Kina og næsten ud til Stillehavet i øst og fra Cypern i syd til Nordøst Sibirien i nord, findes der over 120 millioner mennesker, der taler tyrkiske sprog. Af disse kan nævnes usbekisk, kazakisk, uigurisk, tatarisk, azerbadjanisk, og turkmensk. De to sidste er i øvrigt dem, der kommer tættest på det tyrkisk, der tales i Tyrkiet.

På trods af at de fleste tyrkiske sprog er nært beslægtet med hinanden, har de udviklet forskellige skriftsprog på grund af deres store geografiske spredning. Tyrkisk, som det tales i Tyrkiet, er siden 1928 skrevet med latinske bogstaver, hvoraf nogle har en særlig lydverdidi. Før dette tidspunkt brugte man det arabiske alfabet, som så blev afskaffet, da Mustafa Kemal Atatürk indførte en drastisk alfabetreform.

Tyrkisk indeholder en række særlige bogstaver:

- **ı** - (udtales som slutvokalen i danse, marked) - /ə/
- **ğ** - (forlænger den foranstående vokal) /et palatiseret k eller g/
- **ş** - (sj) - /ʃ/ shop, chokolade
- **ç** - (tj) - /tʃ/ tja tja tja

Tyrkisk er et agglutinerende sprog

Tyrkisk er et **agglutinerende** sprog, hvor **verber** og **substantiver** bøjes i **tider**, **person** og **tal** ved påhæftelse af suffikser på ordets rod. Dette indebærer, at der kan konstrueres meget lange ord, f.eks.

"Çekoslovakyalılaştıramadıklarımızdan mısınız?"

"Er De en af dem, vi ikke kunne gøre til tjekkoslovakker?"

Af særlige kendetegn kan nævnes:

- der skelnes ikke mellem han/hun (der anvendes et kønsuspecifikt "O").
- der er vokalarmoni i alle ord (undtagen låneord og enkelte tyrkiske)
- der anvendes hyppigt foranstillede sætningsforkortelser i stedet for ledsætninger, f.eks.:

Cengiz Edeer.

"Anadolu'da bulunan Ankara çok güzel bir şehirdir."

"i-Anatolien beliggende Ankara meget smuk en by er"

svarende til: "Ankara, der er beliggende i Anatolien, er en meget smuk by."

Det tyrkiske alfabet

Det tyrkiske alfabet består af 29 bogstaver fordelt på 8 **vokaler** og 21 konsonanter og skrives på følgende måde:

Aa Bb Cc Çç Dd Ee Ff Gg Ğğ Hh İi Jj Kk Ll Mm Nn Oo Öö Pp Rr Ss Şş Tt Uu Üü Vv Yy Zz

Her følger de bogstaver og lyde, der adskiller sig fra dansk:

a – argument, Anders

c – Djengis, John

e – eventyr

j – fransk j som i bandage

l – mørkt l som i lagkage, klart l som i elrpære

o – odde

ö – øl

r – udtales med en svag rullen: kaḫ (sne)

ü – Yvonne, gül (rose)

y – Jens, Ja, ay (måne, måned)

z – stemt s, som engelsk z: deniz (hav)

Udtale og opbygning

Tyrkisk udtales stort set, som det skrives. Når først man har lært at udtale hvert enkelt bogstav korrekt, vil man derfor hurtigt være i stand til at læse en tyrkisk tekst højt, så den forstås. På trods af det genkendelige latinske alfabet, vil man hurtigt opdage af tyrkisk ikke har meget til fælles med dansk. Skønt det, som allerede nævnt, er et logisk opbygget sprog med ganske få uregelmæssigheder, er det på mange måder meget forskelligt fra dansk.

F.eks. sætningen: "Kalacağım otel caminin karşısında."

Direkte oversat: " Det- af- mig -(i fremtiden) -beboet hotel

moskéens dens- modsatte-side-på", hvilket altså betyder, at hotellet, som jeg skal bo på, ligger overfor moskéen. Som det fremgår af ovennævnte sætning er ordstillingen ofte meget anderledes end, hvad vi er vant til på dansk. Hertil kommer den lange række af endelser, der findes på tyrkisk.

Stavelser og betoning

I tyrkisk består en stavelse af en vokal og den eventuelt foranstående konsonant. Selve ordet udtales som regel med ganske svagt tryk på den sidste stavelse.

F.eks. **bu/ut** (sky), **çanta** (taske), **çocuk** (barn).

Vokalharmoni

Tyrkisk er det, man kalder for et agglutinerende sprog, hvor ordstammerne ikke ændres under bøjningen, der sker ved at tilføje endelser også kaldet suffikser. Fænomenet er os ikke helt fremmed, idet et ord som f.eks. tanke-løs-hed består af tanke plus 2 tilføjede endelser.

Noget særegent for tyrkisk er, at vokalerne i selve ordet og i de tilføjede endelser normalt følger et bestemt mønster, som giver hele ordet en slags harmonisk klang. Der skelnes især mellem det, vi kalder fortungevokaler (**e,i,ö,ü**) og bagtungevokaler (**a,ı,o,u**).

Hvis vokalen i den første stavelse af ordet er en fortungevokal, så vil vokalerne i de følgende stavelser normalt også være det. Er vokalen i den første stavelse derimod en bagtungevokal, vil resten af vokalerne følge dette mønster.

F.eks. **Türkleştiremediklerimizdensinizdir.**

(Man har følelsen af, at De er en af dem, som vi ikke kunne gøre til tyrker.)

Avrupalılaştıramadıklarımızdansenizdir.

(Man har følelsen af, at De er en af dem, som vi ikke kunne gøre til europæer.)

Ovenstående to eksempler giver en malende demonstration af vokalharmoni i det tyrkiske sprog. Heldigvis er lange ord som disse med helt op til 11 tilføjede endelser yderst sjældne, men ord med op til 4 endelser er faktisk meget almindelige.

Ordstilling

Ordstillingen på tyrkisk er ikke helt den samme som på dansk. Læg mærke til følgende sætning, der er et eksempel på en ganske almindelig sætningsopbygning. Udsagnsleddet kommer altid sidst i sætningen. I modsætning til dansk, skifter udsagnsord på tyrkisk endelser, efter de forskellige personer og tider.

Kız bu gün bahçede bize çiçeği gösterdi.

I dag viste pigen os en blomst i haven.

Sætningen er opbygget på følgende måde:

- 1) grundledet **kız** (pigen, ord. "pige")
- 2) en tidsangivelse (biled) **bugün** (i dag)
- 3) en stedsangivelse (biled) **bahçede** (i haven)
- 4) et hensynsled, **bize** (os, ord. "til os")
- 5) genstandsleddet, **çiçeği** (blomsten)
- 6) udsagnsleddet, **gösterdi** (viste, ord. "viste hun")

Navneordets ubestemte kendeord

Grammatisk køn findes ikke på tyrkisk, som det gør på så mange andre sprog. På dansk deles navneord op i to køn, nemlig fælleskøn og intetkøn.

Talordet **bir** bruges som en slags ubestemt kendeord.

F.eks. **bir köpek** (en hund) / **bir ev** (et hus).

I modsætning til dansk bøjes navneordene i seks forskellige kasus / fald

Grundledsfald (Nominativ)	ev	hus, huset
Genstandsfald (Akkusativ)	evi	huset
Ejefald (Genitiv)	evin	husets
Nærmelsesfald (Dativ)	eve	til huset
Stedfald (Lokativ)	evde	i huset
Fjernelsesfald (Ablativ)	evden	fra huset

På tyrkisk findes forholdsord ikke i sig selv men er i navneordet som kasusendelse. F.eks. **eve** / til huset – **evde** / i huset – **evden** / fra huset

Navneord i flertal udtrykkes ved at tilføje flertal endelsen **-ler** / **-lar**.

f.eks	ağaç / træ	ağaçlar / træer
	balık / fisk	balıklar / fisk
	ev / hus	evler / huse
	ayak / fod	ayaklar / fødder
	adam / mand	adamlar / mænd

Tillægsord afhænger ikke af navneordets fald eller om ordet er i ental eller flertal. Hvis tillægsordet står alene, bøjes tillægsordet i flertal f.eks.:

Büyük adamlar geliyor. / De store mænd kommer.

Büyükler geliyor. / De store kommer.

På tyrkisk kan man godt undlade at bruge stedordene, fordi de fremgår af verbal-endelserne f.eks. kan man i stedet for **Ben geç geliyorum** (**Jeg** kommer (1. person ental) for sent), nøjes med at skrive **Geç geliyorum**.

Negationen anderledes end dansk

På mange indvandrersprog bruges negationen anderledes end på dansk. Hvis man på dansk siger **"Skal vi ikke gå hjem til mig?"** bliver det af den adspurgte med et andet modersmål end dansk bl.a. på tyrkisk opfattet som et afslag. På spørgsmålet **"Er han ikke kommet i skole i dag?"** svarer en dansker: Nej, mens en tyrker ville sige "ja". Denne viden har jo bl.a. betydning for udformning af de opgaver, man stiller tosprogede elever.

Mange vokaler og vokal-lyde på dansk

De fleste tyrkisk talende har svært ved at skelne ord, hvis udtale ligger meget tæt på hinanden. F.eks. **to**, **tâ**, **tog** eller **ti**, **te** eller **sol**, **sâl**. Dette kan skabe store vanskeligheder i læseindlæringen.

Hvad kursisterne / eleverne har brug for

Som sagt er det vigtigt, at nye ord altid bliver bragt i en tekst-sammenhæng – det gælder både det skrevne og det talte sprog. Vigtigt er det også, at man som lærer har et generelt kendskab til kursisters / elevernes baggrund, sprogligt, socialt og kulturelt. Det er jo en forudsætning for at kunne tilrettelægge en undervisning, der tager udgangspunkt i kursistens / elevens forudsætninger.

Grundtvig Learning Partnership Projekt møde i Riga januar 2010

Af Mike Merrington og Annalise Bai, lærere i dansk som andetsprog

Som beskrevet i sidste nummer af *...i dialog* udgør Sprogcentret sammen med Videnscenter for Integration de danske partnere i EU-projektet *E-learning to live in a dynamic Europe*. I starten af januar mødtes vi – Annalise Bai, Mike Merrington og Birger Sørensen - med partnerne fra de 4 andre lande til det 4. partnerskabsmøde, denne gang i Riga. Vores værter var Purvciema Amatu skola, den største Teknisk- og turismeskole i Letland, som står for at uddanne hovedparten af de unge lettere, der skal beskæftiges i landets turistbranche. Vores værter, lektor Janis Caune og lederen af turismeuddannelsen Inta Annuškane var da også, akkompagneret af tre unge engelsktalende studenter fra skolen, de perfekte guider på gåturene rund i Rigas gamle historiske bydel med dens enestående blanding af middelalder- og jugendstil-huse. Det

var en dejlig oplevelse – på trods af den bidende kulde med 14 - 18 minusgrader. De tre unge piger så i øvrigt for første gang en opera, da vi lørdag aften var i byens historiske operahus fra 1863, Den Lettiske Nationalopera, og oplevede Tjajkovskijs "Spader Dame".

Vi var også inviteret på besøg i undervisningsministeriet, hvor vi som undervisere fik et interessant indblik i Letlands undervisningsverden:

Set fra et sprogscoleperspektiv er Letland et næsten unikt eksperimentarium mht. sproglig integration af minoriteter. Undervisning i lettisk som andetsprog er et kommunalt tilbud, der oprettes lokalt, hvor der er behov for det. Letland har dog et af de laveste antal asylansøgere i EU, f.eks. var der i 2008-09 færre end ti om året.

Folk, der søger asyl i Letland, er et nyt fænomen for hele samfundet, herunder kommuner, ngo'er og den brede offentlighed. Både i den statslige og i den private sektor er man dog enige om, at integration af indvandrere bør finde sted på grundlag af det lettiske sprog. Landet har først for nylig vedtaget den første nationale strategi for asylansøgere og indvandring.

Koordineringen af dette arbejde udføres af det nationale agentur for lettisk sprogundervisning (LVAVA), der således har hovedansvaret for udvikling og koordinering af lettisk sprogundervisning i det lettiske uddannelsessystem samt ansvaret for, at der oprettes sprogundervisningstilbud for indvandrere.

Letlands turbulente historie, hvor landet siden 1200-tallet på skift har været underlagt varierende perioder af udenlandsk kulturindflydelse, og både tysk, svensk og russisk herre-

På besøg i undervisningsministeriet.

Arbejds møde i Riga.

dømme samt diverse grænseomlægninger, har efterladt landet med otte nationale mindretalssprog - russisk, polsk, hebræisk, ukrainsk, estisk, litauisk, roma og hviderussisk.

Indtil midten af 1990'erne eksisterede der i Letland to forskellige skolesystemer - russisk og lettisk - med hver sin læseplan. Da en ny sproglov trådte i kraft i 2000, og evnen til at tale lettisk var blevet en integreret del af livet i både den statslige og den private sektor, blev det nødvendigt at skabe et uddannelsessystem, der er i stand til at give lige muligheder på arbejds- og uddannelsesmarkedet for kandidater fra både lettiske og nationale mindretalsskoler.

Dette indebærer, at når eleverne i de nationale mindretalsskoler bliver undervist på lettisk, er det også nødvendigt at sikre, at de mange nationale mindretal i Letland har mulighed for at få undervisning i deres modersmål, for at deres kulturarv skal kunne bevares.

Der er pt. cirka 750 folkeskoler, der bruger lettisk som det eneste undervisningssprog, mens 141 skoler bruger russisk, og i 88 skoler er undervisningssproget både lettisk og russisk. I fem skoler findes der undervisning på lettisk og polsk, ukrainsk, eller på hviderussisk. I de estiske og litauiske grænseområder bliver der i nogle fag undervist på de nationale mindretalssprog. I to af landets skoler undervises roma som et valgfrit fag.

"Lettisk som andetsprog" begyndte i 1995 og undervisning i lettisk som fremmedsprog for voksne er stadig under udvikling. Den lettiske sammenslutning af sprog lærere (LALT), der blev grundlagt i september 2001, blev den første forening af den art i de baltiske lande.

Det 5. partnerskabsmøde, som også er det sidste i dette projekt, finder sted i maj måned her i Vejle, og mon ikke et besøg på Sprogcentret vil være en del af programmet?

Sprogcenter Vejle til Partnerskabsmøde i Finland

Af Anne Vind Andersen, jobguide

Sprogcenter Vejle var inviteret med til Finland i forbindelse med et EU-projekt, som blev afholdt i Turku med deltagelse af repræsentanter fra Vejle kommune, repræsentanter fra det tyske "Arbeit und Leben" og fra Finland repræsentanter fra Voksenuddannelsescentret, Finsk Røde kors og Asylcentret i Turku.

Temaet for mødet var mangfoldighed og mangfoldighedsledelse. I Vejle Kommune har man udviklet et kursuskoncept med dette fokus, og blandt andre havde stab og ledere i Senior Service deltaget i dette kursus, fordi man oplever, at stadig flere beboere på plejehjemmene og stadig flere ansatte har en anden etnisk baggrund end dansk. Derfor deltog også to repræsentanter for Senior Service, hvilket gav rigtig gode muligheder for erfaringsudveksling mellem disse og sprogcentrets to repræsentanter.

Fra Sprogcentrets side var vi også interesserede i at høre, hvordan sprogundervisningen foregik i de to partnerlande. Og her var det tydeligt, at man hverken i Tyskland eller Finland havde fundet en fælles platform og struktur endnu. Der er ingen

Fortsættes side 8

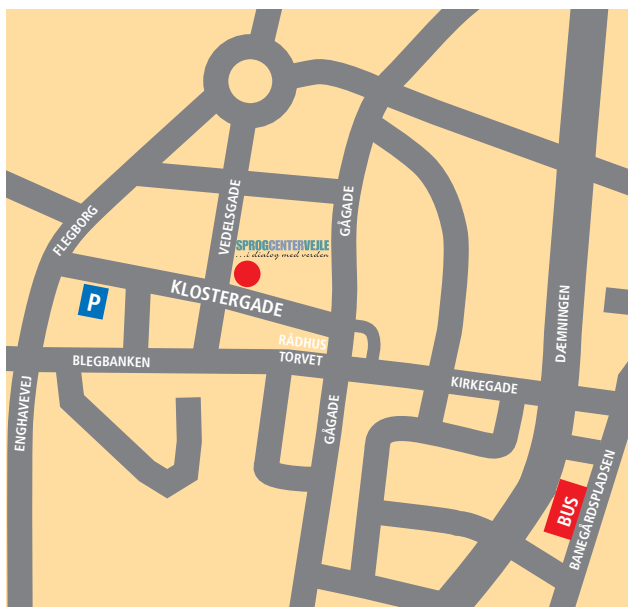

Til finskundervisning på asylcentret i Turku.

Fortsat fra side 7

landsdækkende regler og lovkrav i forhold til struktureringen af undervisningen, så det er op til den enkelte skole at organisere undervisningen. Den danske model med inddeling i 3 danskuddannelser efter niveau kender man ikke, så i både Tyskland og Finland kæmper man stadig med at organisere undervisningen og sidder med meget blandede hold med både analfabeter og akademikere – som vi også så det i Danmark for 30 år siden. Der er også meget få trykte undervisningsmaterialer til rådighed, og en af de sproglærere, vi talte med, havde netop selv skrevet og udgivet en undervisningsbog, så han havde noget at give sine kursister på Asylcentret. I Finland lægger man til gengæld meget vægt på, at alle asylsøgere får finskundervisning, så de kan blive så selvhjulpne som muligt så hurtigt som muligt. Det er også tilladt asylsøgere at arbejde i landet allerede efter 3 måneder.

Fra Tyskland var der også en repræsentant fra et Kulturcenter, hvor man tilbyder tyskundervisning for kvinder. Set gennem danske briller syntes vi, at de på hans "Sprogskole" – som ikke var atypisk for Tyskland - havde mange udfordringer at kæmpe med: De har ikke en fast finansiering, men skal bruge meget energi på at søge midler fra både stat, fonde og andre instanser. Derfor har de ikke mange fastansatte lærere, men må konstant ansætte undervisere i tidsbegrænsede projekt-

SPROGCENTERVEJLE

...i dialog med verden

Klostergade 4 · 7100 Vejle
Tlf. 76 81 38 00 · sprogcenret@vejle.dk
www.sprogcentervejle.dk · www.sprogcenterfredericia.dk

stillinger, hvilket bevirker en mangel på kontinuitet. En anden udfordring, som vi er ukendte med i Danmark er, at man bliver nødt til at have et lokale og pædagoger til kursisternes børn, idet der i Tyskland ikke er vuggestuer og børnehaver og pasningsgarantier, som vi kender det i Danmark. Tværtimod er det er generelt problem at få børnepasning – så hvis kvinderne skal i gang med sprogundervisning, inden alle børnene er i skolealderen, så må man sørge for at stille faciliteter til rådighed.

Som konklusion på mødet kan vi sige, at det er tankevækkende at møde "kolleger" fra andre lande og få indblik i, hvordan hverdagen ser ud hos dem inden for det felt, vi mødes om. I dette tilfælde mangfoldighed og sprogundervisning. Forhåbentlig har vi inspireret hinanden – og mødet sætter i hvert fald vores egen måde at gøre tingene på i perspektiv.

FAKTA

Nyt projekt på Sprogcentret:

Sprogpraktik i foreninger

Hvor lærer man danskerne at kende, når man som udlænding flytter til Danmark?

Der er selvfølgelig mange muligheder, og en del får da også opbygget sig et netværk gennem familie, venner og arbejde. Men er man ikke dansk gift og uden arbejde, så kan mulighederne måske synes begrænsede. Foreningslivet kunne være en oplagt mulighed - men mange udlændinge er ikke fortrolige med at deltage i et aktivt foreningsliv, og ser ikke denne mulighed af sig selv.

I den erkendelse, er Sprogcenter Vejle i samarbejde med Grønt Forum - med støtte fra Integrationsministeriet - nu gået sammen om et fælles projekt, som skal løbe over det næste 1½ år.

Ideen med projektet er, at kursisterne på Sprogcentret bliver introduceret til foreningslivet i undervisningen ved at interesserede foreninger får mulighed for at præsentere sig på skolen via foredrag og brochurer. Efterfølgende kan man så i foreningerne få en kursist i sprogpraktik. Det kan være som aktiv deltager eller som en ekstra hjælp til det frivillige arbejde. Sprogpraktikken skulle gerne være et stort plus for både kursister og foreninger: Kursisterne får mulighed for at tale dansk i praksis, lære danskere at kende uden for sprogskolen og få et indblik i det danske foreningsliv, og foreningen får et vitamintilskud udefra og måske en ekstra frivillig arbejdskraft plus forhåbentlig rigtig god reklame for foreningen blandt andre udlændinge.

Vil du høre mere om projektet, er du velkommen til at kontakte Sprogcenter Vejle, Anne Vind Andersen på telefon: 76 81 38 06 eller per mail: anvan@vejle.dk

...i dialog

SPROGETPÅARBEJDEDANSKICENTRUMKULTURISPIINTERNATIONALT MILJØDIALOG OG BEVÆGELSEVIDEN OG UDVIKLINGMÅLOG RESULTATER